

ZAMAN • GECE-GÜNDÜZ • GÜNLÜK RUTİNLER

15 Eylül 2026 Günlük Planı

GÜNLÜK PLAN

Okul Adı	
Öğretmen Adı	
Tarih	15.09.2026 Salı – 2026-2027 Eğitim-Öğretim Yılı 2. Gün
Yaş Grubu	60–72 Ay
Konu	Okula Uyum / Gündüz-Gece

ALAN BECERİLERİ

- Türkçe Alanı:
TADB. Dinleme/İzleme;
TAOB. Okuma/Görsel Okuma;
TAKB. Konuşma
- Fen Alanı: FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma
- Sosyal Alanı: SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme
- Hareket ve Sağlık Alanı:
HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler;
HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri
- Sanat Alanı: SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma
- Müzik Alanı:
MDB1. Müziksel Dinleme;
MSB2. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL BECERİLER

- KB2.3. Özetleme Becerisi:
KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak).
- KB2.7. Karşılaştırma Becerisi:
KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek;
KB2.7.SB2. Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri listelemek;
KB2.7.SB3. Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listelemek.

EĞİLİMLER

- E1.1. Merak
- E2.2. Sorumluluk; E2.5. Oyunseverlik
- E3.1. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

1. Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

- SDB1.1.SB2. Olaylar/durumlar karşısında hangi duyguları yaşadığını fark etmek.
- SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek.
- SDB2.1.SB2. Duygu ve düşünceleri ifade etmek.
- SDB3.1.SB1. Yeni, değişen ve belirsiz durumları anlamak.

2. Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi

- D2.2.2. Duygu ve düşüncelerini, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşmaya istekli olur.
- D4.2.1. Arkadaşlarını etkin bir şekilde dinler;
D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.
- D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.
- D18.1.2. Beden temizliğini zamanında ve özenli yapar;
D18.2.4. Ev, sınıf, okul bahçesi gibi ortak alanların temizliğinde görev alır.

3. Okuryazarlık Becerileri

- OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak).
- OB4.1.SB1. Görseli algılamak.
- OB4.2.SB1. Görseli incelemek.

ÖĞRENME ÇIKTILARI

Türkçe Alanı

- TADB.2.a. Dinledikleri/izledikleri iletilerde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.
- TAOB.1.a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.
- TAOB.2.a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

- TAKB.1.b. Konuşmaya başlamak için uygun zamanı bekler ve yetişkin yönlendirmesiyle bir konu hakkında konuşur.

Fen Alanı

- FAB.1.a. Dünyada gerçekleşen çeşitli faaliyetlerin niteliklerini tanımlar.

Sosyal Alanı

- SAB.1.a. Gece-gündüz, sabah-akşam, dün-bugün-yarın kavramlarını yerinde kullanır.

Hareket ve Sağlık Alanı

- HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketlerini yapar.
- HSAB.2.b. Nesneleri şekillendirir; HSAB.2.ç. Çeşitli nesneleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.
- HSAB.9.a. İç ve dış mekânda hareketli etkinliklere istekle katılır.
- HSAB.10.b. Bulunduğu çevrenin temizliğine/düzenine katkıda bulunur.

Sanat Alanı

- SNAB.4.b. Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer.
- SNAB.4.ç. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.
- SNAB.4.d. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur.

Müzik Alanı

- MDB.1.c. Seçtiği çocuk şarkılarını dinler.
- MSB.2.a. Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler.

İÇERİKLER

Kavramlar	Gündüz-gece, erken-geç, sabah-öğle-akşam
Sözcükler	Okul, uyum, gökyüzü, güneş, ay, yıldız, rutin
Materyaller	Gündüz-gece ve günlük rutin görselleri, güneş-ay kartları, ekran/etkileşimli tahta, şiir ve bilmece kartları, sarı-lacivert fon kartonu, beyaz kâğıt, güvenli makas, yapıştırıcı, parmak boyası, önlük/masa örtüsü, çalışma sayfaları ve boya kalemleri
Eğitim/Öğrenme Ortamları	Sınıf giriş alanı; kitap, blok ve sanat merkezleri; video ve sohbet için minder alanı; hareket oyunu için güvenli boş alan; sanat ve pekiştirme masaları

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI / GÜNLÜK AKIŞ

Günün bütünleşik odağı: Çocukların kendi günlük yaşantılarından hareketle gündüz ve geceyi merak etmeleri; video, hikâye ve görselleri inceleyerek karşılaştırmaları; dil, oyun, müzik ve sanatla deneyimlemeleri; çalışma sayfalarında öğrendiklerini uygulamaları.

1. GÜNE BAŞLAMA ZAMANI VE ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN

Çocuklar sınıf kapısında güler yüzle karşılanır. İkinci okul gününde selamlaşma, kişisel eşyalarını yerleştirme ve isimli mandalını 'Evimdeyim' bölümünden 'Sınıftayım' bölümüne taşıma rutinlerini mümkün olduğunca bağımsız tamamlamalarına fırsat verilir. İhtiyaç duyan çocuk kısa sözel yönerge, görsel işaret veya akran modeliyle desteklenir (SDB3.1.SB1).

Çemberde çocuklara 'Bu sabah okula gelirken gökyüzü nasıldı?' sorusu yöneltilir. İsteyen çocuk gördüklerini anlatır, konuşmak istemeyen çocuk gündüz-gece kartlarından birini gösterir. Güneş ve ay görselleri birlikte incelenir; 'Bunların hangisini şimdi görebiliriz? Her zaman aynı yerde mi görürüz?' sorularıyla merak uyandırılır (E1.1, SDB1.1.SB2).

Kitap merkezine gündüz-gece resimleri ve günlük rutin kartları; blok merkezine gündüz kullanılan okul/bahçe ile gece dinlenme alanı kurmaya elverişli parçalar; sanat merkezine güneş, ay ve yıldız biçimleri yerleştirilir. Çocuklar merkezlerini seçerek görselleri inceler, kartları kendi deneyimlerine göre yan yana getirir ve oyun kurar. Öğretmen 'Bu görüntü gündüz mü gece mi olabilir? Seni buna düşündüren nedir?' sorularıyla çocukların gözlenebilir özelliklere odaklanmasını sağlar. (OB4.1.SB1, OB4.2.SB1, E2.5).

2. BESLENME VE TEMİZLİK

Merkez oyununun ardından 'Oyundan sonra günlük akışımızda ne geliyor?' sorusu sorulur. Çocuklar materyalleri sınıftaki yerlerine taşır, masa ve zeminde kalan parçaları toplar; böylece ortak alanın düzenine katkıda bulunur (HSAB.10.b, D18.2.4).

Lavaboya güvenli sıra ile geçilir. Eller su ve sabunla avuç içleri, el sırtı, parmak araları ve tırnak çevresi ovularak yıkanır ve kurulanır (D18.1.2). Beslenmede çocukların kendi kaplarını açma-kapatma ve kişisel alanlarını toplama becerileri desteklenir. Beslenme sonrasında eller yeniden yıkanır; 'Önce ne yaptık, sonra ne yaptık?' sorularıyla okul rutini sözlü olarak yeniden kurulur.

3. ETKİNLİKLER

Öğretmen bir gündüz ve bir gece gökyüzü görselini yan yana gösterir. Çocuklar renk, ışık, güneş, ay ve yıldız gibi fark ettikleri özellikleri söyler. Tahminler alındıktan sonra [Gece Gündüz Ve Bölümlerini Öğreniyoruz](#) adlı eğitici video izlenir. Video gerektiğinde durdurularak sabah, öğle, akşam, gündüz ve geceyle ilgili görüntüler çocukların kendi yaşantılarıyla ilişkilendirilir (TADB.2.a, SAB.1.a, FAB.1.a).

Ardından çocuklara hikâyedeki olayların ne zaman gerçekleşebileceğini düşünmeleri söylenir ve [Gündüz Gece](#) adlı hikâye videosu izlenir. İzleme sırasında ‘Sence bundan sonra ne olacak?’; sonrasında ‘Hikâyede gündüz ve geceyi anlamamızı sağlayan hangi ipuçları vardı?’ soruları yöneltilir. Çocuklar hikâyedeki bir olayı kendi günlerinden bir yaşantıyla ilişkilendirir (TAOB.1.a, TAOB.2.a, TAKB.1.b).

Video ve hikâyede fark edilen güneş, ay ve günün bölümleri bu kez beden ve sözle canlandırılır. Akış kesilmeden ‘**Güneş ve Ay Parmak Oyunu**’na geçilir; oyun öğretmen tarafından bir kez model olunur, ardından çocuklarla birlikte hareketleri yapılarak söylenir:

Güneş ve Ay Parmak Oyunu

Güneş doğdu, kollar açıldı. (Kollar iki yana açılır.)

Sabah oldu, gözler açıldı. (Parmaklarla göz çevresinde halka yapılır.)

Akşam geldi, güneş saklandı. (Eller yavaşça arkaya alınır.)

Ay yükseldi, yıldızlar parladı. (Bir el ay, parmak uçları yıldız olur.)

Gece oldu, minik eller dinlendi. (Eller yanağın altında birleştirilir.)

Ardından ‘**Zaman ve Okulum**’ şiiri önce öğretmen tarafından vurgu ve duraklara dikkat edilerek okunur. İkinci okumada çocuklar zaman bildiren sözcüğü duyduklarında uygun güneş, ay veya rutin kartını kaldırır:

Zaman ve Okulum Şiiri

Güneş doğar sabah olur,

Kuşlar neşeyle uçuşur.

Erken kalkar, yüzümü yıkarım,

Okuluma koşar adım varırım.

Öğlen oyunlar oynarız,

Akşam evde dinleniriz.

Gece olunca yıldızlar parlar,

Güzel rüyalar beni sarar.

Şiirdeki ipuçlarından hareketle bilmecelere geçilir. Bilmeceler sırayla sorulur; yanıt hemen verilmez. Çocukların görsel gösterme, sözel açıklama veya hareketle yanıt verme seçeneklerinden birini kullanmasına fırsat tanınır:

Gündüz-Gece ve Zaman Bilmeceleri

Sarı bir top gökyüzünde, ısıtır bizi gündüzünde. (Güneş)
Gece çıkar gökyüzüne, gümüş ışık saçar yüzüme. (Ay)
Gökte parlar, göz kırpar; geceyi ıslı ıslı yapar. (Yıldızlar)
Tik tak tik tak eder, zamanı bize söyler. (Saat)
Güneş gidince her yer kararır, gökyüzünde ayla yıldızlar belirir. (Gece)
Güneş doğar, gözler açılır; yeni bir gün benimle başlar. (Sabah)
Güneş tepede, sıra yemekte; günün ortasındayım ben. (Öğle)
Güneş yavaşça iner, evlerde dinlenme başlar. (Akşam)

Bilmecelerin ardından çocukların bedensel olarak hazırlanması için ‘**Gökyüzü Uyanıyor**’ oyunu oynanır. Çocuklar güvenli boş alana dağılır. Öğretmen güneş kartını kaldırdığında çömelmiş durumdan yavaşça doğrulur, kollarını ışınlar gibi iki yana açar ve ‘sabah’ der. Ay kartı gösterildiğinde bedenlerini küçültüp ellerini yanaklarının altında birleştirir ve ‘gece’ der. Kartlar önce yavaş, sonra biraz daha hızlı değiştirilir; son turda öğretmen ‘erken’ dediğinde hareket hemen, ‘geç’ dediğinde kısa bir beklemeden sonra yapılır. Böylece çocuklar zaman sözcüklerini hareketle deneyimler (HSAB.1.a, HSAB.9.a, E2.5).

Hareketler hızlanırken ‘**Gündüz mü, Gece mi?**’ hareketli oyununa geçilir. Güvenli alanın bir yanına büyük güneş, diğer yanına büyük ay kartı yerleştirilir. Her çocuğa okul, kahvaltı, park, dış fırçalama, uyku, yıldızları izleme gibi bir rutin görseli verilir. Çocuklar alanda yürür; öğretmen ‘Gökyüzü değişiyor!’ dediğinde durup kartlarını inceler. Kartındaki işin çoğunlukla gündüz yapıldığını düşünen güneşe, çoğunlukla gece yapıldığını düşünen aya gider ve seçimini açıklar. Her iki zamanda da yapılabilecek etkinlikler için iki alanın arasına geçilebileceği özellikle belirtilir (HSAB.1.a, HSAB.9.a, KB2.7.SB1-SB3, E2.5).

İkinci turda öğretmen ‘sabah’, ‘öğle’ veya ‘akşam’ sözcüklerinden birini söyler; çocuklar kartlarındaki rutini uygun mimik ve hareketle canlandırır. Böylece erken-geç ve sabah-öğle-akşam sözcükleri tek bir doğru saate bağlanmadan günlük yaşantı içinde kullanılır.

Hareketli oyunun temposu ‘**Gece Sessizliği, Sabah Uyanışı**’ oyunuyla yavaşlatılır. Çocuklar çemberde rahatça oturur. Öğretmen ‘Gece oldu’ dediğinde gözler açık kalacak biçimde sessizce yıldızları sayar gibi parmaklarını birer birer açarlar; üç yavaş nefes boyunca ellerini yanaklarının altında dinlendirirler. ‘Sabah oldu’ denildiğinde parmaklar güneş ışınları gibi açılır ve çocuklar o sabah yapabilecekleri bir işi fısıltıyla söyler. Son turda çocuklar sırayla ‘gece’ ya da ‘sabah’ yönergesi verir; grup uygun sakin hareketi yapar (SDB2.1.SB1, E3.1).

Sakin hareketlerin ardından çocuklar yarım daire olur. Öğretmen [Gündüz Gece Şarkısı](#) adlı kaynağı açar. Şarkı önce dinlenir; ikinci dinlemede gündüz bölümünde kollar güneş gibi açılır, gece bölümünde eller yanağın altında birleştirilir. Öğretmen videoyu uygun yerlerde durdurarak kısa bölümlerin doğru telaffuzla tekrar edilmesine ve çocukların grupta söylemesine rehberlik eder (MDB.1.c, MSB.2.a).

Müzikle sürdürülen gündüz-gece deneyiminin ardından çocuklar masalara geçer ve öğretmenin belirlediği **Gece Gündüz** çalışması yapılır. Çocuklar kâğıdı iki bölüm olarak inceler; gündüz bölümüne sarı

tonlarda güneş ve aydınlık gökyüzü parçalarını, gece bölümüne lacivert tonlarda ay ve yıldız parçalarını güvenli makasla kesip yapıştırır. Ardından parmak uçlarını boyaya bastırarak gündüz bölümünde ışık/güneş ışınları, gece bölümünde yıldız izleri oluşturur. (HSAB.2.b, HSAB.2.ç, SNAB.4.b, SNAB.4.ç, SNAB.4.d).

Ürünler yan yana incelenir. Çocuklar çalışmalarındaki gündüz ve gece ipuçlarından birini gösterir; bir arkadaşının ürünüyle benzer veya farklı bir özellik söyler. Makas ve yapıştırıcılar yerine kaldırılır, masalar çocuklarla birlikte temizlenir (D18.2.4).

Ürünlerini inceleyip ortamı birlikte düzenleyen çocuklar, video, hikâye, oyun ve sanatla somut olarak deneyimledikleri kavramları çalışma sayfalarında uygular. Ardından **‘Resimleri Sırasına Göre Sayılarla Eşleştir’** çalışma sayfası uygulanır. Çocuklar resimleri önce somut kartlarla sıraya dizer; ‘önce-sonra’ ilişkisini anlattıktan sonra aynı sıralamayı çalışma sayfasında sayılarla eşleştirerek pekiştirir. **“Gündüz yaptıklarımızı güneşe, gece yaptıklarımızı aya götür.”** yönergeli çalışma sayfası çocuklara yaptırılır. Böylece çalışma sayfası kavramı ilk kez öğreten araç değil, gün içinde edinilen yaşantının uygulama basamağı olur (OB1.3.SB3, SAB.1.a).

4. DEĞERLENDİRME

Çocuklar gündüz-gece ürünleri ve güneş-ay kartlarıyla çemberde buluşur. Sorular; hatırlama, karşılaştırma, açıklama, yorumlama ve yeni duruma aktarma fırsatı verecek biçimde yöneltilir:

1. İzlediğimiz eğitici videoda gündüz ve geceyi ayırt etmemizi sağlayan hangi ipuçlarını gördün?
2. ‘Gündüz Gece’ hikâyesindeki bir olay günün hangi bölümünde gerçekleşti? Bunu nereden anladın?
3. Isındırıcı, hareketli ve dinlendirici oyunlarda bedenini nasıl farklı kullandın? Hangi oyun gündüz-geceyi anlamayı daha çok kolaylaştırdı?
4. Sanat çalışmadaki gündüz bölümüyle gece bölümü arasında hangi benzerlik ve farklılıklar var?
5. ‘Resimleri Sırasına Göre Sayılarla Eşleştir’ çalışmasında önce ve sonra gelen resmi nasıl belirledin?
6. Bu akşam veya yarın sabah gökyüzüne baktığında öğrendiklerinden hangisini kullanarak ailene bir açıklama yapabilirsin?

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

- Gündüz ve geceyi kolayca ayırt eden çocuklara ‘hem gündüz hem gece yapılabilir’ özellikte iki ek rutin kartı verilir. Çocuk kartları üç grupta düzenler ve ‘çünkü’ sözcüğünü kullanarak gerekçesini açıklar.
- Çocuk, hikâyeden veya çalışma sayfasından dört görsel seçerek sabah-öğle-akşam-gece sırasına dizer; erken-geç ve önce-sonra sözcüklerini kullanarak kısa bir günlük anlatır.
- Şiire ilgi gösteren çocuk, sabah, öğle, akşam veya geceyle ilgili özgün bir dize ve bu dizeye uygun hareket üretir; grup şiirin sonunda dizeyi birlikte tekrarlar.

Destekleme

- Dört zaman sözcüğünü aynı anda ayırt etmekte zorlanan çocukla önce yalnızca büyük güneş ve ay kartları kullanarak gündüz-gece eşleştirmesi yapılır; ardından sabah-akşam, son olarak öğle eklenir.
- Video ve hikâye sırasında kısa bölümlerde durulur; çocuk yanıtını konuşarak, görsel göstererek veya hareketle verebilir. Sorular iki seçenekli hâle getirilir ve yanıt için ek süre tanınır.
- Üç oyun aşamasına katılmakta zorlanan çocuk güneş/ay kartını tutma, komut verme, rutini oturduğu yerden mimikle gösterme veya dinlendirici oyunda parmaklarıyla yıldız sayma rollerinden birini seçebilir.
- Kesme ve parmak baskısında desteğe gereksinim duyan çocuk için büyük ve önceden çizilmiş parçalar, kalın saplı araçlar ve kolay açılan yapıştırıcı sunulur. Çalışma sayfasındaki fazla görseller geçici olarak kapatılarak ikili eşleştirmeye başlanır.

AİLE VE TOPLUM KATILIMI

Aile Katılımı

- Aileden çocukla birlikte akşam ve ertesi sabah gökyüzünü kısa süre gözlemlemesi istenir. Çocuk gündüz ve gece için gördüğü bir farklılığı ve varsa bir benzerliği kendi sözleriyle anlatır.
- Çocuk ailesiyle sabah, öğle ve akşam rutinlerinden üç tanesini seçer; aile ‘Önce hangisini yapıyoruz? Sonra ne geliyor?’ sorularıyla çocuğun sıralamasını dinler. Ek bir çalışma sayfası verilmez.
- Çocuk yaptığı gece-gündüz sanat çalışmasını ailesine göstererek kullandığı renkleri, biçimleri ve hangi bölümün gündüzü/geceyi anlattığını açıklar (D2.2.2).

Toplum Katılımı

Günün içeriği için doğal ve gerekli bir toplum katılımı bağlantısı bulunmadığından ayrı bir toplum katılımı etkinliği planlanmamıştır.

ALTERNATİF KAYNAKLAR / ÖNERİLER

Alternatif sanat kaynağı: **Gece Gündüz Tabakım**. Ana sanat çalışmasının uygulanamadığı durumda kâğıt tabak üzerinde gündüz-gece bölümleri oluşturmak için kullanılabilir.

Alternatif müzik kaynağı: [Gündüz Gece Şarkısı](#). Ana şarkı kaynağına alternatif olarak kullanılabilir.

İnternet bağlantısı kullanılamıyorsa video ve hikâyenin yerine öğretmenin önceden hazırladığı gündüz-gece ekran görüntüleri/görsel kartları aynı soru ve karşılaştırmalarla kullanılabilir.

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR

İlköğretim Haftası — Eylül ayının üçüncü haftası. 15 Eylül 2026 Salı, 2026-2027 eğitim-öğretim yılının ikinci günü ve İlköğretim Haftası içinde yer almaktadır.

Çocukların okula geliş, selamlaşma, kişisel eşyalarını yerleştirme, merkez seçme, beslenme-temizlik ve sınıfı toplama rutinlerini deneyimlemeleri; İlköğretim Haftasının okula uyum, güven ve aidiyet amacıyla doğal biçimde bütünleşmektedir.